

ENTOMOLOGISCHE BERICHTEN

UITGEGEVEN DOOR

DE NEDERLANDSCHE ENTOMOLOGISCHE VEREENIGING.

N°. 38.

DEEL II.

1 November 1907.

INHOUD: Dr. J. TH. OUDEMANS, De rups van *Hadena porphyrea* Esp. — J. G. ZÖLLNER, *Thecla w-album* Knoch. — J. G. ZÖLLNER, *Leucodonta bicoloria* Schiff. — A. RECLAIRE, Maritieme Coleoptera bij Rotterdam. — A. RECLAIRE, Over de levenswijze van *Coelambus novemlineatus* St. — A. RECLAIRE, *Amara cursitans* Zimm. en *Timarcha metallica* Laich. in Nederland. — C. J. H. BIERMAN, Cicadologische Aanteekeningen V. — A. J. VAN ROSSUM, Uit het Termietenleven. — A. J. VAN ROSSUM, De dendang-kever. — Dr. J. TH. OUDEMANS, Insektenkast te koop.

De rups van *Hadena porphyrea* Esp.

In het najaar van 1906 ontving ik van Dr. Lyclama à Nijeholt te Nijmegen eenige eieren van bovengenoemden vlinder, gelegd door een op smeer gevangen voorwerp. Het waren er slechts enkele, doch daar de soort ten onzent zeldzaam is, besloot ik te trachten de rupsen op te kweken. Den tijd van uitkomen in het voorjaar heb ik niet genoteerd, doch maakte de volgende beschrijving.

Van den beginne af is de rups mooi, helder lichtgroen, met de volgende, zich allengs meer ontwikkelende teekening: Buikzijde iets lichter van kleur dan de rugzijde; beide gedeelten gescheiden door eene niet zeer krachtige witte zijdelijn, die

van boven donkerder begrensd is. Eene afgebrokene, uit streepjes opgebouwde, witte ruglijn en twee dergelijke, uit nog kleinere streepjes of stippen opgebouwde lijnen daarnaast, zijn waar te nemen, doch vallen volstrekt niet sterk in 't oog. De gewone stippen zijn ook wit en bovendien ziet men bij nauwkeurige beschouwing nog allerlei witte kriebelteekening op de grondkleur. Goed is dit alles eigenlijk alleen waarneembaar bij eenige vergrooting. Kop groen. De indruk op eenigen afstand, zonder vergrooting, is slechts groen, met eene witachtige zijdelijn.

Na de laatste vervelling kwam er verandering. Eerst waren de rupsen toen zoo goed als effen groen, de zijdelijn nagenoeg onzichtbaar en het groen vuiler van tint dan vroeger. Langzamerhand werd het groen bruinachtig en na eenige dagen waren de rupsen groenachtig vuilbruin geworden, zonder noemenswaardige teekening. Kop van dezelfde kleur. Bij vergrooting ziet men nu het volgende: Grondkleur vuil groenachtig bruin, de rug fijn zwart gemarmerd, de buik niet; geene zijdelijn. Ruggevat donker doorschemerend. De vroegere witte lijn is nog even zichtbaar, zoomede de witte kriebelteekening over het geheele lichaam, doch zeer flauw.

Lengte 4 cM. Van achteren iets dikker dan van voren. Ik zette aan deze rupsen kamperfoelie voor, volgens de opgave¹⁾ in verschillende werken, doch voegde er ook paardebloem bij. Zij kozen het laatste.

Op 18 en 20 April gingen de twee rupsen, die ik van de vier uitgekomenen volwassen gekregen had, in den grond.

Ik wilde 13 Juli de poppen opgraven, doch vond toen in de flesch de vlinders reeds uitgekomen, dood en verdroogd. Zij waren dus veel vroeger verschenen dan in de natuur het geval is, waar Augustus en September daarvoor het seizoen zijn. Bij meerdere najaarsvlinders is dit vroeger uitkomen bij kweeken

¹⁾ Opgegeven vond ik Kamperfoelie, Hop, Kers, Hazeloor, Braam, Framboos, *Eupatorium cannalinum*.

reeds opgemerkt; stellig wel, omdat de rupsen van deze dieren in de gevangenschap zich sneller ontwikkelen, dan onder de gure voorjaarstemperatuur, waaraan zij in de vrije natuur veelal zijn blootgesteld.

Wat den vliegtijd betreft, meen ik te mogen aannemen, dat deze alleen in den nazomer valt. De opgave van den heer Snellen, T. v. E. Dl 36, p. 210, dat de vlinder in Mei, Augustus zou vliegen, acht ik voor ons land weinig waarschijnlijk, daar de eieren hier overwinteren. Wellicht is echter in Midden- of Zuid-Europa de levenscyclus een andere.

J. TH. OUDEMANS.

Thecla w-album Knoch.

Vond ondergeteekende tusschen 26 Mei en 1 Juni van 1901 te Houthem, op een iepestam omlaagkruipende, een nog niet volwassen rups van *Thecla w-album*, waaruit hij den vlinder, een ♀, kweekte, dit jaar had hij, eveneens in de Pinksterweek, weder het geluk, zulk een rups, bijna volwassen, op een iepenstam aan te treffen; nu in de laan, die van het station Wylré naar Gulpen voert. De daaropvolgende week verpopte het dier en den 19^{en} Juni leverde het het prachtige vlindertje, een ♂. Deze beide vindplaatsen maken het met de bekende vindplaats Kerkrade waarschijnlijk, dat deze *Thecla* in geheel het Zuiden van Limburg inheemsch is.

J. G. ZÖLLNER.

Leucodonta bicoloria Schiff.

Begin September 1906 vond ondergeteekende bij Velp een rups op berk, en kweekte daaruit in de laatste helft van Mei den vlinder.

J. G. ZÖLLNER.
